

Aizpea Goenaga

AKTOREA

MUSEOAN HATSA HARTZEN

Euskal sorkuntzaren gurpilak harrapatu zuen eta horri eragiten jardun du hasiera hasieratik. Madrilen bizi izan da, baita New Yorken ere. "Berdin zait non egon, bizitza berehala eraiki dezaket edonon. Atzerria ez da arazoa, euskaldun kulturarekiko dugun konplexua da arazoa". Kulturaren aldeko apustu handiagoa aldarrikatzen du. Etxepare Euskal Institutuko lan eskaintzari uko egin zion hainbatetan, baita Oiasso Erromatar Museoko proposamenari ere; "emakumea eta erronka berriak, badakizu", dio begiak gorantz. Baina bata zein bestea onartu zituen azkenean, eta museoan hartzen du hatsa egun.

"Sortzen dugunok ezin dugu jubilatuta eta zorionekoak gu"

Ibilbide handikoa da Aizpea Goenaga (Donostia, 1959). Egonkortasunik gabeko aktore ofizioaren aldeko apustua egin zuen orain dela urte batzuk. Inolako damurik gabe eta irribarretsu kontatzen ditu garaian harturiko erabakiak. "Oso zaharra naiz eta gauza asko egin ditut", aitortu digu ahoan bilorik gabe. Egund, Irungo Oiasso Erromatar Museoko koordinatzailea da. Museoa lau paretako eraikuntza bat baino gehiago dela gizarteratzeko erronka du une hauetan esku artean, eta horrek ere badu sormenetik. Bertan hartu gaitu, pozik.

AITZIBER ZAPIRAIN **IRANTZU PASTOR**

Oiasso Erromatar Museoko koordinatzailea zara egun, nolatan?

Arkeolan fundazioak Irungo Udalari bere burua aurkeztu zion museoaren kudeaketarako, eta aurkeztu orduko deitu egin ninduten postua eskainiz. Etxepare Institutuko proposamenarekin ukan nuen erreakzio berdina eduki nuen: ezetz esan nien hasieran. Ni lanean ari bainintzen, nire gauzetan baina lanean. Jardun erdia izanen zela aipatu zidaten eta orduan animatu egin nintzen. Gogoan dut lizitazioa atera zela esateko deitu nindutenean idazten ari nintzela eta biharamunean lanera joateko eskatu zidatela. Eromena izan zen, baina oso polita aldi berean. Gipuzkoan dagoen museo arkeologiko bakarra dugu, eta benetan ederra da, altxorra. Egia esan, goitik behera ezagutzen dut jada, baina beti topatzen dut zerbait berria. Museoa leiho bat da, jakinmina pizten duena. Bisita egin eta informazio gosez ateratzen zara hemendik. "Irakurriko nuke liburu hau" pentsatuz.

Erromatar garaira egiten da bidaia museoan sartu eta berehala.

Erromatar museo da, baina bereziki erromatar garaiko museo. Garaian hemen zeuden biztanleek zuten bizitzaren berri ematen du, eta horrez gain erromatarrek gurerara ekarri zutena ere biltzen du. Ikuspegi orokorra eskaintzen du erromatarrek garaian izandako eraginaz. "Erromatarren eragina" deituriko gela bat dugu, eta erromatarrek etorri aurretik bertako biztanleak nola bizi ziren ikus daiteteke, baita erromatarrek iritsi zirenean nolako ohiturak zituzten ere. Baina bereziki erromatarrek ekarri zutenak hartzen du zentralitatea. Ezin baitugu ahaztu erromatarrek bizitza modu bat ekarri zutela. Oraindik ere gudan bizirik dirauten ohiturak ekarri zituzten. Ez dut gehiago kontatuko, etortzeak merezi duelako, kar kar kar. Eta ez ahaztu museoarekin batera Santa Elenako nekropolia dugula. Mineriak inguru honetan garran-

"MUSEOA LEIHO BAT DA, JAKINMINA PIZTEN DUENA. BISITA EGIN ETA INFORMAZIO GOSEZ ATERATZEN ZARA HEMENDIK".

tzi handia izan baitzuen, Oiasso urbana sortu baitzen hemen meategiak zeudelako eta ustiatu zituztelako, bai erromatar garaian baina baita askoz lehenago ere.

Bestelako jarduera ugari ere eskaintzen dituzue museoaren bueltan.

Hau museo leihoa da, etengabe kuriositatea pizten duena. Guretzat, bizirik dagoen gunea da, organikoa den zerbait. Iraganeko aztarnak jasotzen ditu, iraganeko historia kontatzen du, nondik gatozen jakin dezagun, baita nor garen jakiteko ere. Ateak zabaltzen ari gara etengabe, jakinminaren bidea urratuz. Izan literaturaren, hitzaldien, musikaren edo artearen bidez. Antzerkia egin nahi dugu, mundu klasikoan antzerkia oso garrantzitsua izan baitzen. Katarisia sortzeko aukera zen garai hartan antzerkia. Eta ohitura horrek iraun du gaur egun arte! Modu klasiko hori berreskuratu nahi dugu eta gazteekin batera hainbat esperientzia martxan jarri. Zinemak ere hurbiltzen gaitu mundu hartara eta horretarako FICAB festibala

antolatzen dugu urtero. Museoa bizirik dago, dinamikaz josia.

Nola mantendu halako dinamikak?

Museoak gizartearekin lotura estua izan behar du. Ezinezkoa da museo hotz batek aurrera egitea gaur egun. Beraz museo bizia izan dadin ahaleginak egiten ditugu.

Egitasmo bat dugu, museoak jasotzen duena plazaratzeko eta aldi berean honek hirian duen eragina azaleratzeko. Horretarako aplikazio bat sortu dugu. Norberak bere kasa bisita gidatu bat egin ahalko du, eta behar duen informazioa eskainiko dio aplikazioak. Baina horri ekin aurretik, lehenengo saiakera bat egin nahi dugu. Museoa nola sortu zen kontatzen dugu bertan, aztarna arkeologikoak nola eta non aurkitu ziren... Oso tresna erabilgarria da.

Eskuliburu bat ere baduzue esku artean.

Bai, historia margotzeko liburua da. Haurrek irudiei koloreak jartzea atsegin dute eta horri heldu diogu. Aitziber Alonsoren marrazki zoragarriak geni-

tuen, denboraren lerroa irudikatzen dutenak, eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntzari esker, liburua osatu dugu, historian egon diren hamabost zibilizazioei kolorea jartzeko haurrek. Oso pozik gaude lorturiko emaitzarekin. Oso modu errazean kontatzen dira garai bakoitzaren ezaugarriak eta espero dugu honek ere zabalkunde handia izatea. Berez gaztelera hutsean atera behar zen, aurrekontuak hala biltzen baitzuen, baina guk ez genuen ulertzen euskaraz ez kaleratzea, beraz ahalegin berezi bat egin dugu euskaraz ere publikatu dadin.

Denbora erdiz ari zara Oiasso Museoan lanean, baina gainontzeko orduetan geldirik ez zara egongo...

Museorako antzerki pieza bat egokitzen ari naiz. Museoaz harago dokumental bat egiten ari naiz, baita euskaraz eginko antzerkiaren inguruan liburu bat osatzen ere. Horrez gain, antzezlan bat idazten ere ari naiz, baina gehiago ez dizuet kontatuko. 60 urte ditut baina erretrata ez dago nire buruan, kar kar kar. Sortzen dugunok ezin dugu jubilatuta eta zorionekoak gu, ofizio hau dugunok! ●